

*Aktualizacja Lokalnego Planu
Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów
partycypacji społecznej*

***Wdrażanie Lokalnego Programu
Rewitalizacji w miastach – dobre praktyki***

Marcin Czyż

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

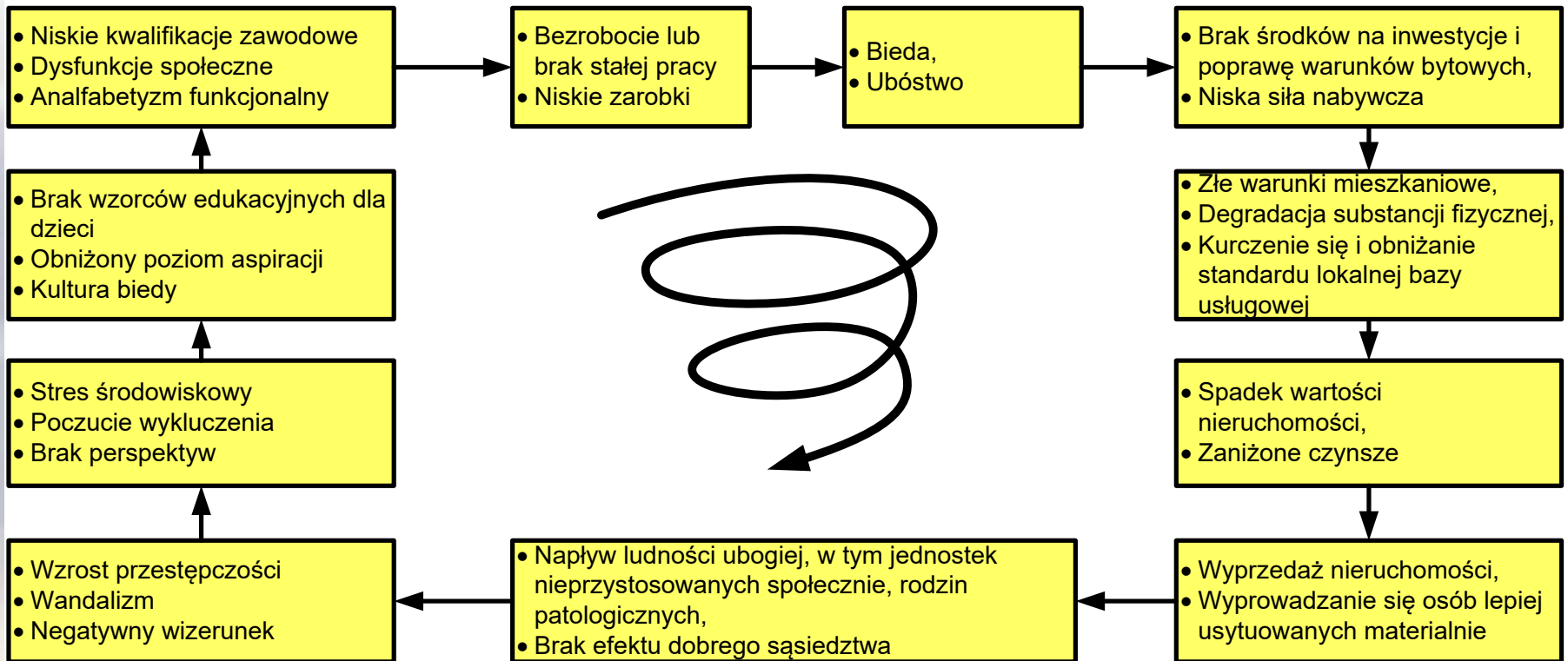
Które praktyki warto powielać?

- Mądrzy doświadczeniem innych
- Orientacja na cel (koncentracja sił i środków)
- Współuczestnictwo
- Przykłady:
 1. Docklands – pierwsze doświadczenia rewitalizacyjne
 2. Gliwice
 3. Wałbrzych

Skąd się bierze problem?

Wielokrotna deprywacja - Mechanizm działania spirali deprywacyjnej

Deprywacja

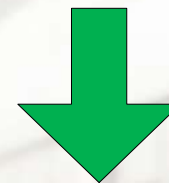
- 1) stan wywołany brakiem możliwości zaspokojenia istotnej potrzeby
- 2) w psychologii: pozbawienie możliwości działania, doprowadzenie do bezsilności

Rewitalizacja – prawdziwe znaczenie?

- **Obszar rewitalizacji** - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, **na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego** gmina zamierza prowadzić rewitalizację.
(Art.10 ust.1)

Stan kryzysowy

Obszar zdegradowany

Obszar rewitalizacji

Współuczestnictwo + zorientowanie na cel (1)

- Stanka i Śmiałkowski:

Sukces realizacji planów w sektorze publicznym =
Jakość planu x akceptacja społeczna

- W.I. Thomas, mechanizm samospełniającej się prognozy:

„Jeżeli ludzie definiują jakieś sytuacje, jako rzeczywiste,
to takimi one się stają”

Współuczestnictwo + zorientowanie na cel (2)

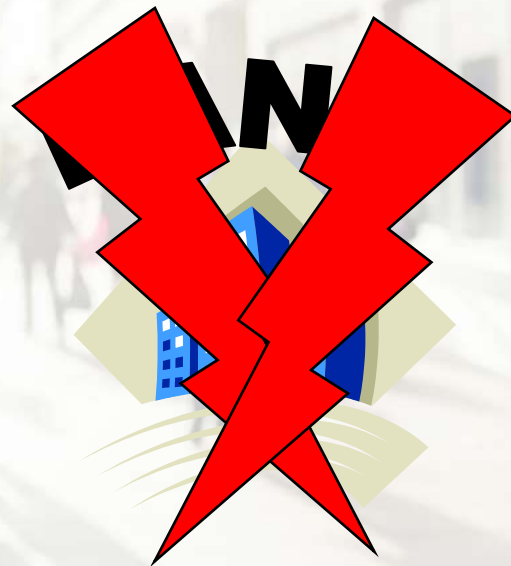
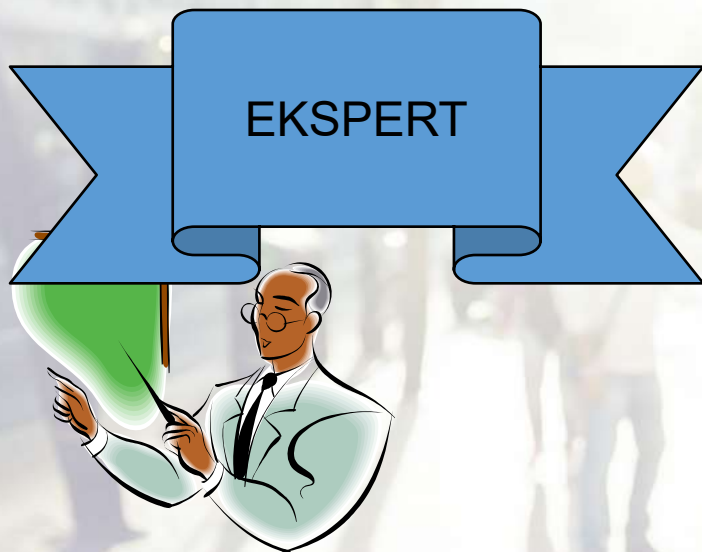
Bank, w którym
trzymacie pieniądze,
chyli się ku upadkowi

BANK

Współuczestnictwo + zorientowanie na cel (3)

Docklands – dzielnica portowa Londynu

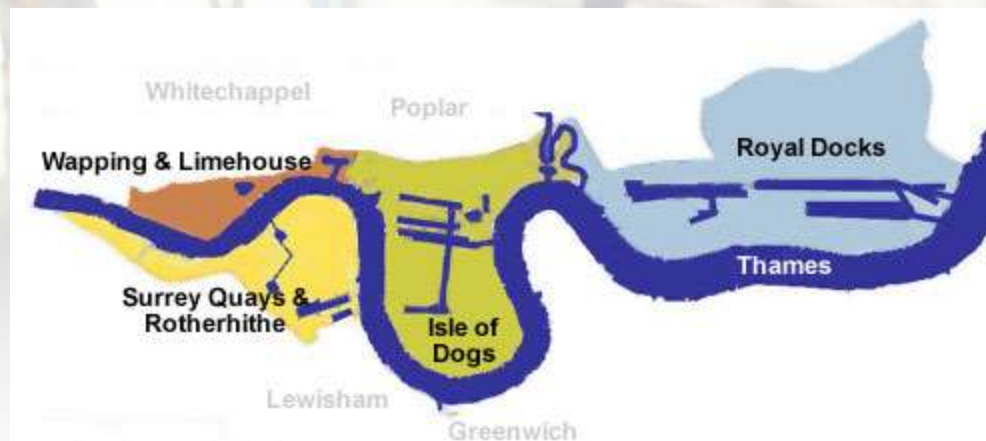
- Centrum logistyczne Londynu i całego Imperium Brytyjskiego, największy port morski na świecie
- Tamiza, kanały wodne i doki były kluczowymi szlakami komunikacyjnymi i handlowymi
- Mieszkańcy: robotnicy, imigranci pracujący w przedsiębiorstwach ulokowanych na terenie doków
- Obszar mocno związany z miastem, ale słabo skomunikowany: na początku XX wieku doki królewskie łączył tylko 1 most drogowy, a Isle of Dogs tylko dwa mosty (z i na wyspę). Do 1971 r. do wschodniego Londynu z centrum kursował tylko 1 autobus!

Docklands – dzielnica portowa Londynu

Historia

- Pierwsze doki zostały wybudowane w **1802** r. Były to West India Docks. Ostatni z wielkich doków powstał w **1912** r. – był to jednocześnie ostatni z trzech tzw. doków królewskich (Royal Docks) – King George V.
- Obok niego znajdują się jeszcze doki: Royal Victoria (zbudowany w 1855 r.) oraz Royal Albert (zbudowany w 1880 r.). Obecnie pomiędzy Albert oraz King George V znajduje się lotnisko London City Airport
- Dookoła doku Victorii znajdują się domy mieszkalne, hotele, największa londyńska sala wystawowa ExCel oraz jedna ze stacji kolejki gondolowej nad Tamizą, łączącej North Greenwich z dokami.
- Poszczególne doki specjalizowały się w obsłudze różnego rodzaju towarów. Surrey Docks, na przykład, odpowiedzialne były za drewno, Millwall za ziarno, St Katherine przyjmowały węgiel, cukier i gumę.

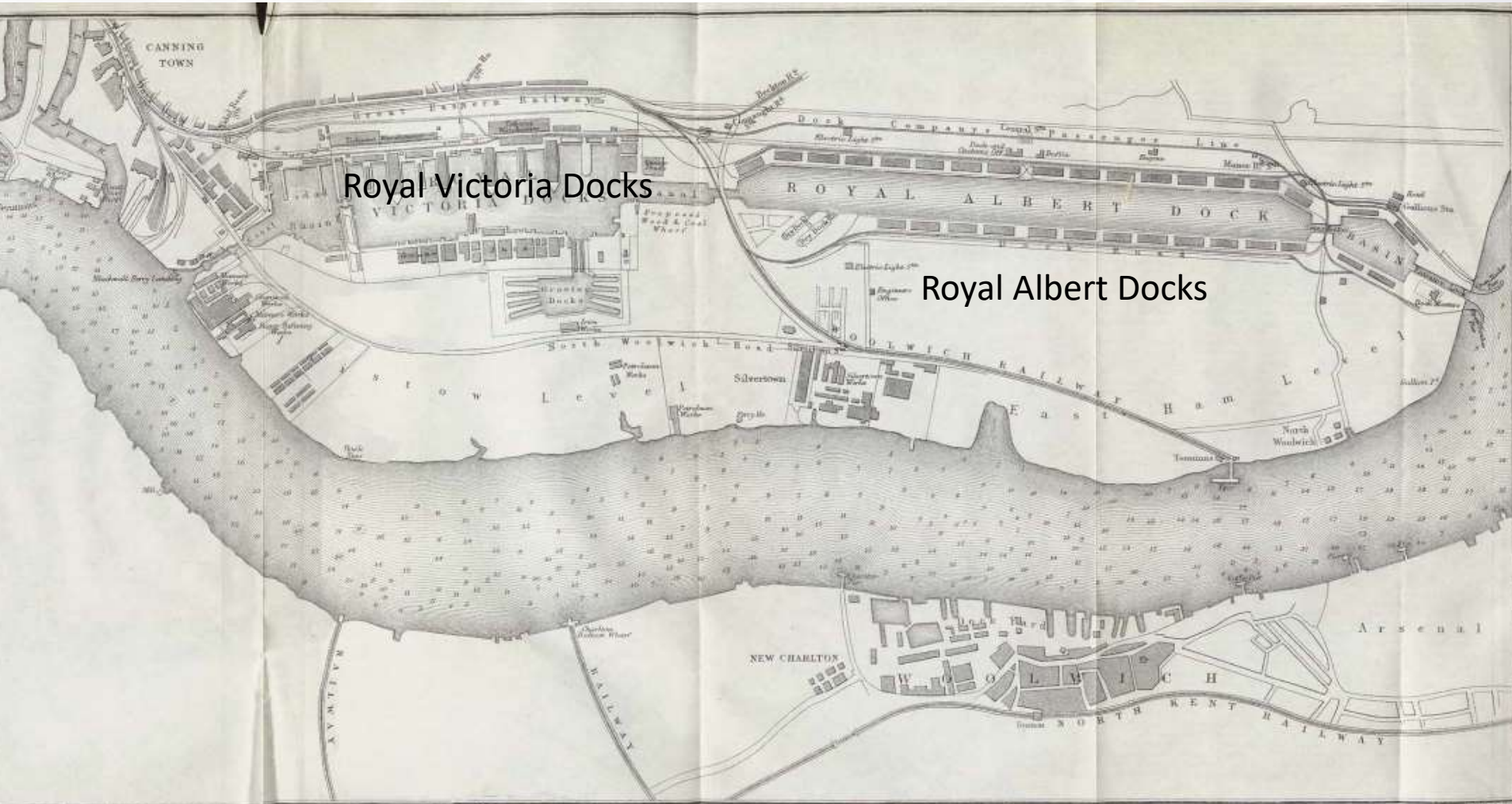

Docklands – dzielnica portowa Londynu

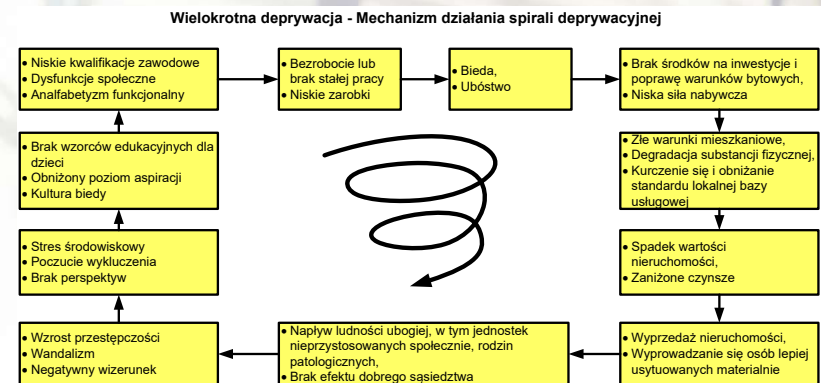
Docklands – dzielnica portowa Londynu

Docklands – geneza problemów

- 1950 – utrata znaczenia gospodarczego doków, dodatkowe zniszczenia wojenne, wzrost znaczenia portu Liverpool, rozwój technologii - nowy standard żeglugi handlowej: kontenery (Tamiza okazuje się zbyt płytka, doki za wąskie, magazyny niepotrzebne)
- Spadek liczby mieszkańców
- 1988 – zakończenie pracy ostatniego doku
- Charakterystyka problemów: bezrobocie, bieda, przestępstwa, kradzieże , prostytutka – 21 km² problemów w centrum miasta

Docklands – odrodzenie

- 1971 – dostrzeżenie problemu, pierwsze plany rewitalizacji
- 1980 – początek działań
 - Powołanie spółki **London Docklands Development Corporation (LDDC)** – uporządkowanie spraw własności gruntów oraz kontrolowanie rewitalizacji całego obszaru
 - Główny projekt – budowa nowej dzielnicy finansowej, doki objęte specjalną strefą ekonomiczną -> przyciągnięcie inwestorów
 - Bogate i drogie apartamentowce (adaptowane ze starych magazynów)

Rewitalizacja vs Gentryfikacja

- Od lat 60 XX w. walka właścicieli gruntów (samorząd, spółki państwowe) a mieszkańcami o przyszły kształt obszaru
- Powstanie lokalnych ruchów w obronie Docklands oraz dokumentów zawierających wizję rozwoju terenu obejmującą:
 - społeczne budownictwo mieszkaniowe,
 - wsparcie istniejących przedsiębiorstw,
 - organizację szkoleń przyuczających do nowej pracy,
 - rozwój infrastruktury transportowej,
 - poprawę dostępu do opieki zdrowotnej, placówek przedszkolnych oraz do terenów rekreacyjnych, a także rozwój lokalnych sklepów
- Oskarżenia lokalnej społeczności – spółka LDDC faworyzuje developerów luksusowych apartamentowców, obawy o likwidację lokalnej społeczności i budowanie miasta duchów, wymarłego po godzinach pracy finansistów
- Sąsiedztwo skrajności
- Oskarżenia rządu o brak reakcji na potrzeby mieszkańców
- Canary Wharf – prywatne, strzeżone miasto dla bogaczy

Docklands – odrodzenie

- Rozwiązanie problemów z komunikacją – impulsem do rozwoju obszaru:
 - Przedłużenie linii metra
 - 1987 budowa i powołanie Kolejki DLR - Docklands Light Railway – system automatycznie sterowanych pociągów obsługujących obszar wschodniego Londynu. Większość infrastruktury pochodziła z dawnych i nieużywanych linii kolejowych czy niedokończonych projektów.
- Odrzucenie koncepcji „strefowania” miasta – zwrócenie uwagi na historyczną zabudowę, konieczność różnorodności i mieszanego przeznaczenia: tworzenie nowych miejsc pracy, budownictwo mieszkalne i publiczne, przestrzenie społeczne (parki, place zabaw)
 - Poprawa wskaźników:
 - Liczba ludności z 40 tys do 80 tys
 - Liczba miejsc pracy 27 tys do 72 tys
 - Zbudowano 21 600 nowych budynków mieszkalnych i zrealizowano 2,3 mln m² budynków o charakterze komercyjnym , co zwiększyło liczbę prywatnych firm 2,5 razy
- **Inwestycje publiczne 1,8 bln funtów przyciągnęły 6,5 biliona funtów inwestycji prywatnych**

Aktualizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej

Docklands – dzielnica portowa Londynu London City Airport – dawniej Royal Docks

*Aktualizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej*

*Aktualizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej*

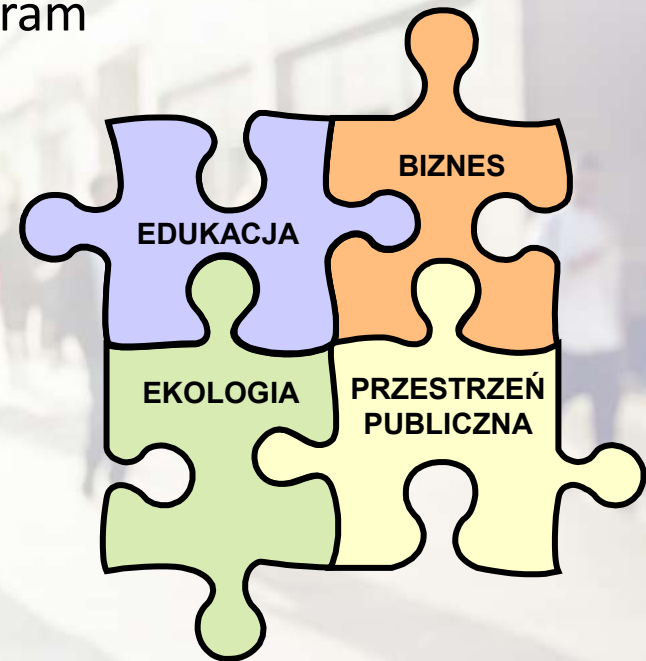
Renowacja poprzemysłowej strefy Nowe Gliwice

Renowacja przemysłowej strefy Nowe Gliwice

- KWK Gliwice – zamknięcie zakładu 1999 rok
- Okres realizacji 2004 - 2006
- Element programu rewitalizacji (Ramowy Program 2005, LPR 2008)
- Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości
- Inkubator Przedsiębiorczości
- Powierzchnie biurowe
- Uzbrojone działki gotowe do zabudowy
- Zachęta dla inwestorów:
 - Zwolnienie z podatku od nieruchomości
 - Bezpłatna linia autobusowa Politechnika ŚI - NG
- Budżet projektu: 24,2 mln euro
 - 9,51 mln euro Program PHARE 2003
 - 14,69 mln euro budżet M. Gliwice

Rezultaty projektu

- W samych budynkach pokopalnianych zatrudnienie znalazło ponad 860 osób
- Firmy prywatne stworzyły ok. 600 miejsc pracy i planują stworzyć kolejnych ok. 550
- Odnowa i przywrócenie funkcjonalności zabytkowym obiektom architektury przemysłowej,
- Rekultywacja terenów poprzemysłowych – redukcja ryzyka ekologicznego,
- Aktywizacja południowo-wschodnich dzielnic miasta,
- Skojarzenie sektora edukacyjnego z biznesem
- Nakłady ze środków publicznych ponad **100 mln zł** uruchomiły środki prywatne w wysokości **34 mln zł** z perspektywą zainwestowania dalszych **30 mln zł**.

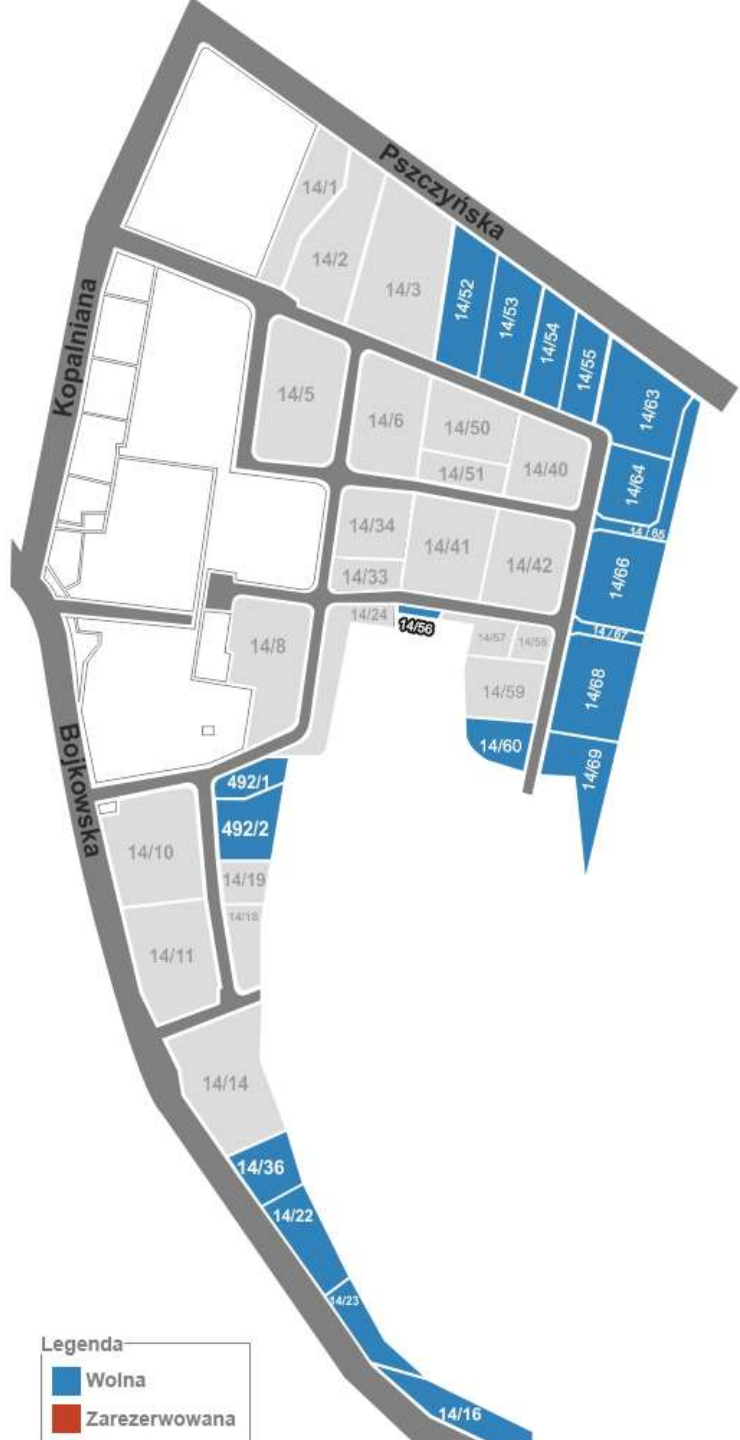

Rezultaty projektu – wybrane firmy Hi - Tech

- INFINITE DREAMS – tworząca gry i aplikacje na platformy mobilne;
- FUTURE PROCESSING - działająca na globalnym rynku oprogramowania;
- FLYTRONIC – ośrodek badawczo-rozwojowy dla branży lotniczej, który zbudował w Gliwicach bezzałogowy samolot Fly Eye, wykorzystywany już przez wojsko, a niedawno utworzył pierwsze w Europie Środkowo-Wschodniej centrum szkoleniowe pilotów bezzałogowych statków powietrznych;
- SIMTEC SYSTEM – jeden z największych dystrybutorów systemów telewizji przemysłowej i alarmowych;
- KAMSOFT – spółka informatyczna, dostarczająca specjalistyczne oprogramowanie, przeznaczone dla sektora medycyny i farmacji.

Powierzchnia strefy: 10,11 ha

Dawniej i dziś

**Dawniej budynek
maszynowni – obecnie
inkubator
przedsiębiorczości**

*Aktualizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej*

Wałbrzych – Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki

- Dawna KWK „Julia” – zakończenie pracy 1996
- Utworzenie Muzeum Przemysłu i Techniki -> Nowoczesne centrum nauki i sztuki, tworząc atrakcyjną przestrzeń dla turystyki, aktywnych działań na polu kultury i edukacji
- Stara Kopalnia to:
 - muzeum przemysłu i techniki
 - galeria sztuki i wystawy
 - Warsztaty – Centrum Ceramiki
 - pokoje gościnne i kawiarnia
 - Wydarzenia
- Wartość projektu: **166** mln zł
- Wartość dofinansowania z Unii Europejskiej **50** mln zł

Wałbrzych – Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki

- Wartość projektu: **166** mln zł
- Wartość dofinansowania z Unii Europejskiej **50** mln zł
- Orientacja na prawdziwy cel rewitalizacji?
- Współuczestnictwo?

wałbrzych

Wszystko

Grafika

Mapy

Wiadomości

Filmy

Więcej

Ustawienia

Narzędzia

Wałbrzych Bieda

Wałbrzych Mapa

Wałbrzych Zamek Książ

Porównanie

	Docklands	Nowe Gliwice	Wałbrzych	Żywiec
Zarządzający	London Docklands Development Corporation (LDDC)	Miasto Gliwice, Międzywydziałowy zespół, Biuro Rozwoju Miasta Agencja Rozwoju Lokalnego (obecnie GAPR Sp. z o.o.)	Gmina Wałbrzych	Miasto Żywiec + ...
Koszt finansowy	+	+	+	?
Efekt finansowy	+	+	?	?
Koncentracja na celu	+	+	?	+
Współdział	- / +	+	?	+
Katalizator działań	Poprawa komunikacji, Interwencja publiczna	Interwencja publiczna Nowe funkcje i formy	?	Komunikacja ? Interwencja ? Nowe funkcje?
Rewitalizacja	+	+	?	

Aktualizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Żywca do roku 2022
wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej

Dziękuję za uwagę

Marcin Czyż
marcin_czyz@tlen.pl

Źródła zewnętrzne

- <http://www.dobroniak.com/wodne-miasto/>
- http://www.purpose.com.pl/archiwum/mag-nr_6/analiza/mag-o_rewitalizacji_po_angielsku.html
- <https://www.airbnb.pl/locations/london/isle-of-dogs>
- <http://urząd.um.walbrzych.pl>
- <http://archirama.muratorplus.pl>
- <http://www.starakopalnia.pl/>
- Prezentacja Renowacja przemysłowej strefy Nowe Gliwice autorstwa prof. dr. hab. inż. J. Kaźmierczaka i dr. inż. T.Szulca
- J. Gumienny, T. Szulc, Nowe Gliwice: studium przypadku rewitalizacji terenów pokopalnianych, Problemy Rozwoju Miast 10/3, 2013
- <http://www.gapr.pl>